

Δελτίο τύπου

Έναρξη: Πέμπτη 04/05, 7-10 μμ.

Διάρκεια έως 23/06/2023

Επιμέλεια έκθεσης: Χριστόφορος Μαρίνος

Η έκθεση «Διαβρώσεις» είναι η τρίτη ατομική του Βαλέριου Καλούτση (1927-2014) που διοργανώνει η γκαλερί a.antonomou.art την τελευταία διετία. Έχουν προηγηθεί οι εκθέσεις «Επικοινωνία 1972-73» (2022) και «Ανασύσταση / Reconstitution» (2021). Το κύριο θέμα της ενότητας «Διαβρώσεις» είναι η ύλη και η φυσική ή τεχνητή φθορά της. Ο Καλούτσης σχολιάζει την αδιαφορία του σύγχρονου ανθρώπου για τη φύση και την καταστροφική παρεμβατικότητα του. Οι «Διαβρώσεις» είναι μια διαμαρτυρία για την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Ο Καλούτσης δουλεύει πάνω στις «Διαβρώσεις» από το 1987 έως το 2010. Από τα φανταστικά τοπία που φτιάχνει το πρώτο μισό της δεκαετίας του '80, όπου συνδυάζει τη φωτογραφία με το κολλάζ και το σχέδιο, μεταπήδησε σε έργα που διαθέτουν όγκο και βάθος. Είναι έργα που παραπέμπουν σε αποκολλημένα πετρώματα, κατολισθήσεις, χαράδρες και καμένα τοπία. Αυτή η τρισδιάστατη ζωγραφική -ο Τύπος της εποχής τη χαρακτηρίζει «ορυκτή» ή «κατασκευαστική»- δείχνει μια φύση που καταστρέφεται.

Στις «Διαβρώσεις» η φωτογραφία εξακολουθεί να υπάρχει αλλά περισσότερο ως υπόβαθρο, ως αναφορά. Άλλωστε πολλά από αυτά τα έργα βασίζονται σε φωτογραφίες που τραβούσε ο καλλιτέχνης κατά τις πεζοπορίες του στα βουνά και στα φαράγγια της Κρήτης. Ο Καλούτσης γοητεύεται από τη φυσική φθορά του φυσικού τοπίου (από εκρήξεις ηφαιστειών και πλημμύρες) και την ικανότητά του να αναδημιουργείται. **«Ξεκινάω από τη φυσική διάβρωση» λέει ο καλλιτέχνης. «Ένα βουνό αλλάζει σιγά σιγά μορφή μετά από πολλές χιλιάδες χρόνια. Αυτό είναι ένα πρωταρχικό θέμα. Αισθάνομαι ένα δέος για το πώς εργάζεται η φύση μόνη της. Καταστρέφει και αναδημιουργεί. Από την καταστροφή της βγαίνει κάτι άλλο κι αυτό είναι η εξέλιξη. Από εκεί αρχίζω. Είναι οι πέτρες που πέφτουν από το βουνό και σχηματίζεται η χαράδρα. Η φύση ζει... Η χαράδρα γίνεται πεδιάδα κτλ. Σε αυτό το σημείο βάζω το τεχνητό, το συνθετικό υλικό, χημικές ουσίες που έχει επινοήσει ο άνθρωπος».**

Ο Καλούτσης χρησιμοποιεί υλικά που έχουν να κάνουν με τη φύση. Είναι όλα γήινα υλικά – άμμος, πέτρες και πετραδάκια τα οποία συναρμολογούνται με διάφορες κόλλες, γύψο, ακόμα και τσιμέντο. Σε κάποια έργα ο καλλιτέχνης παρεμβαίνει με συνθετικά υλικά όπως το φελιζόλ, που ενεργούν σαν συντελεστές της διάβρωσης και της φθοράς. «Καταστρέφουν το περιβάλλον κι αυτό είναι το συγκλονιστικό» παρατηρεί ο ίδιος.

Στις «Διαβρώσεις» ο Καλούτσης μεταχειρίζεται το χρώμα στην καθαρά φυσική του σύνθεση και ενίοτε το παραλείπει για να αφήσει το άσπρο και το μαύρο να εκφράσουν όσο το δυνατόν ανόθευτη τη φυσική αξία της ύλης. Επίσης, κάνοντας τα έργα του τρισδιάστατα, δίνοντάς τους βάθος, προσπαθεί να τονίσει ακόμα περισσότερο την ποιότητα της ύλης, διατηρώντας ταυτόχρονα την ψευδαίσθηση του χώρου, που είναι ένα από τα πρωταρχικά γνωρίσματα της ζωγραφικής.

Με τις «Διαβρώσεις» ο Καλούτσης δεν σχολιάζει μόνο τη φθορά της φύσης αλλά και την ηθική διάβρωση του ανθρώπου, την καταστροφική του μανία, που εκδηλώνεται με τα πυρηνικά, τη μόλυνση της ατμόσφαιρας και την εξολόθρευση των άγριων ζώων. Όλα αυτά τα αρνητικά, όπως λέει, βγαίνουν στη διαμαρτυρία του. Ο άνθρωπος επεμβαίνει στον κύκλο της φύσης και τον διακόπτει, με αποτέλεσμα να καταστρέφει τη φύση και μαζί να καταστρέφεται και ο ίδιος. Οι «Διαβρώσεις»

φανερώνουν έναν ευαισθητοποιημένο καλλιτέχνη, από τους πρώτους Έλληνες που καταπίεστηκαν με ζητήματα που σήμερα βρίσκονται στο επίκεντρο της εικαστικής δημιουργίας. Σε συνέντευξη που παραχώρησε το 1991 στη Σοφία Φαλιέρου για το περιοδικό Νεώριον, ο Καλούτσης εξηγεί το σκεπτικό πίσω από τις «Διαβρώσεις» εκφράζοντας παράλληλα την οικολογική του ευαισθησία: «Αναρωτιέμαι γιατί πρέπει να καταστρέφουμε τη φύση. Είμαστε τα μόνα ζωντανά που το κάνουμε αυτό. Ούτε τα πουλιά ούτε τα ζώα ούτε τα φυτά. Όλα ζουν σε αρμονία με τη φύση εκτός από εμάς. Εμείς οι άνθρωποι μπήκαμε μέσα σε όλες αυτές τις λειτουργίες σαν παράσιτα. Πάντοτε έλειπε από το έργο μου ο άνθρωπος, διότι έπαψε να συνυπάρχει με τη φύση. Η φύση μπορεί να ζήσει χωρίς τον άνθρωπο, το αντίθετο όμως δεν είναι δυνατόν να συμβεί. Έχουμε αλλάξει τα κλίματα και υπάρχουν άπειρα παραδείγματα πάνω στις καταστροφές που έχουμε επιφέρει. Το τρομερό είναι ότι όσο περνούν τα χρόνια η κατάσταση χειροτερεύει. Δεν θέλω να κάνω σημμένα οικολογικά κηρύγματα εδώ, αλλά με ενοχλεί αυτή η κατάσταση και το βγάζω στη ζωγραφική μου. Αν ήμουν συγγραφέας θα το έγραφα. Απλώς φεύγει ο άνθρωπος [από τη δουλειά μου] γιατί τον θεωρώ κατώτερο ενός μεγάλου βουνού, ενός μεγάλου δέντρου ή ενός ποταμού, μιας απέραντης θάλασσας. Ο άνθρωπος είναι ελάχιστος. Δεν μ' ενδιαφέρει όμως από τη στιγμή που ανακάλυψε την ατομική ενέργεια και την μετέτρεψε σε καταστροφή, από τη στιγμή που άρχισε να καίει τα δάση. Αντιπαραθέτω τη δημιουργία και την καταστροφικότητα της φύσης στη δημιουργία και καταστροφικότητα του ανθρώπου. Οι δύο δυνάμεις αλληλοσυγκρούονται κι αυτό είναι κυρίως φαινόμενο των τελευταίων 100 χρόνων. Από τότε που άρχισε η βιομηχανική επανάσταση».

NEO Ωράριο λειτουργίας: Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή 14:00 – 20:00 & Σάββατο 12:00 – 16:00

Χορηγός επικοινωνίας:

